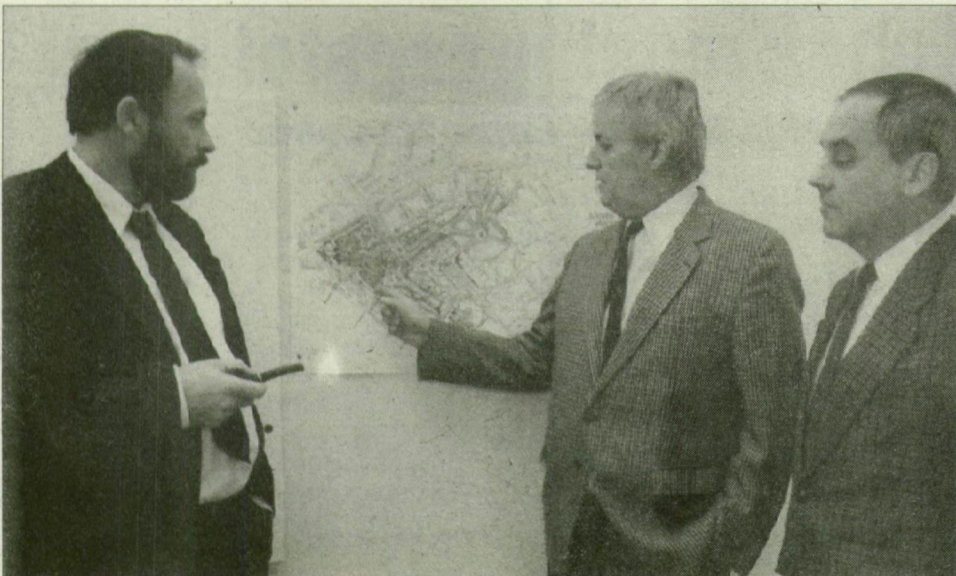

Novák István építész bemutatja a programtervet. Mellette balról Apró Juhász János, jobbról Mező Mihály. (Fotó: Révész Róbert)

■ Vállalkozók a városfejlesztésről Világutca Újrókuson?

A programjavaslat főbb célkitűzéseiről Apró Juhász János, a Világ Utcája Kft. ügyvezető igazgatója tartott ismertest. Elmondta, hogy a terv egyfajta kommunikációs készség, a közeli s távoli világ felé kinyitló kapu; megvalósítása Szeged és a régió gazdaságának, üzleti és szellemi életének fellendítését célozza. Egyszerre jelent munkahelyteremtést, városfejlesztést, üzletszervezést, a tudományok, a művészetek, a sport pártolását.

Takács Máté, a Délterv Kft. ügyvezető igazgatója azokról a főltáró tervezésekről számolt be, amelyek a projektnek a városszerkezetéhez illesztését célozták, s öt térség vizsgálatára terjedtek ki. Az újszegedi, a szabadkai úti, a rókusi, a volt szovjet laktanyai és a Maty-éri lehetőségeket felvázolva, a város harmadik körútjának mentén lévő adottságokra rávilágítva azt a területet ajánlotta a tervek megvalósítása színteréül. Erről, a Rókusi körút, Csongrádi sugárút, Körtöltés utca,

A Szegedre tervezett Világ Utcája elnevezésű kereskedelmi, üzleti, szellemi központtal kapcsolatos elképzelésekről tartottak tegnap nyilvános fórumot. A műemlékfelügyelőség nagytérképében rendezett összejövetelen a tervekről, az 1996. évi világkiállítás-hoz is kapcsolódó projekt céljairól, illetve megvalósításának lehetőségeiről több tájékoztató hangzott el.

Makkoserdő sor határolta térségre elképzelt Világ Utcájáról Novák István építész adott részletes tájékoztatást. Ismertette a projekt itteni valóra váltásának lehetőségeit: pl. a Szegedi Nemzetközi Vásár ide történő kitelepülését, a 10 ezer négyzetméteres vásárterülethez kapcsolódó információs központ, fedett utcás üzletsor, szolgáltató irodák, vendéglátóhelyek, sportcsarnok, uszoda,

sportpályák, lakások, piarista gimnázium, ökumenikus templom, közpark terveit.

Az előzetesen 3-3,5 milliárdosra kalkulált beruházás pénzügyi terveiről Ladányi János gazdasági igazgatóhelyettes szólt. A város, illetve tudományos bázisai és a tervezett gazdasági fejlesztések összefonódásának lehetőségeiről és kívánalmairól dr. Molnár Péter professzort hallhatták a jelenlévők. Mező Mihály, a Bauplan vezetője pedig arról beszélt, hogy a tervek milyen fontos tényezői, eszközei lehetnek a szegedi polgárosodásnak.

A felvázolt elképzeléseket többen támogatták hozzászólásaikkal, hangsúlyozva, hogy olyan alapnak tekintik, amelyet érdemes továbbgondolni, aminek megvalósításáért érdemes összefogni a szegedi vezetőknek és a vállalkozóknak – mert ha a Világ Utcája tervei megvalósulnak az egész város, sőt a régió is gazdagodik általa.

Szabó Magdolna

■ Még mindig kérdés: gyermekkereskedelem?

Davies úr nem jött el a randevúra

Tegnap megjelent cikkünkkel azzal zártuk, hogy a Magyarországon bejegyzetlenül működő, romániai újszülöttek felvásárlásával foglalkozó Children's Fund alapítvány európai igazgatója, John Davies úr pénteken Szegedre érkezik és sajtótájékoztatót tart. Ezt erősítette Pördi Zoltán, a Szegeden elszállásolt, kivételre váró román állampolgárságú gyermekek gondozója is.

Jelen sorok írója az ügy kirobantása óta telefonkapcsolatban állt a pillanatnyilag Romániában tartózkodó John Davies úrral, illetve az ő szegedi közvetítőjével.

Davies úr első telefonbeszélgetésünk alkalmával ígéretet tett arra, hogy válaszol a magyar újságírók kérdéseire, sajtótájékoztató keretében. Később viszont azt üzenté, hogy kizárólag a Délmagyarország munkatársával óhajt beszélni. A megadott időpontban azonban Davies úr helyett üzenet érkezett, ami arról értesített, hogy a rossz időjárás és ennek okán a rossz közlekedési viszonyok miatt nem tud Romániából Szegedre utazni.

Néhány óra elteltével maga Davies úr telefonált, s újabb ígérettel kecsegtetett, miszerint a jövő héten, még nem tudja

mely napon, de Szegedre érkezik, egyenesen Kaliforniából, az Adam Children's Fund alapítvány létrehozója Coomb úr, aki készséggel áll majd a sajtó rendelkezésére, tájékoztató a magyar közvéleményt.

Ez ügyben már sok ígéretet kaptunk, de egyre szaporodó kérdéseinkre még egyetlen választ sem.

Ennek ellenére türelmesen várunk. Valaki majdcsak megszólal végre. Lapzártakor meg is szólalt a telefon, s a női klinika jelezte, megszületett egy romániai anya gyermeke.

Kalocsai

EBA-taxi Csongrád megyében

Csongrád megyében 466 vállalkozó kapta meg taxiengedélyt (mint ismeretes, a taxisoknak március 1-jéig kellett benyújtaniuk kérelmüket), összesen 450 járművön cserélték sárgára a forgalmi rendszámot, megyénk engedélyezett betűkombinációja az EBA.

A legtöbb taxi Szegeden közlekedik, 365, Várhelyen 35, Makón 28, Szentesen 13, Csongrádon 9. Mivel az önkormányzat nem szabott fölső határt, hétfőtől folytatódhat a kérelmezés, s 10-étől az újonnan vállalkozók is megkaphatják az engedélyt. Összesen 575 jármű van bejelentve minősítő vizsgára, tulajdonosaik feltehetően kérni fogják az engedélyt. Az eddigi 800 fős taxis társadalom tehát jelentősen összezsugorodott, főként azok hagytak fel a személyfuvarozással, akik nyugdíj mellett, vagy sokadik vállalkozásukként végeztek. Elrettentő hatású lehetett a 100 ezer forintos kaució, és a kötelezően előírt ügyvezetett összegzős taxióra is, amely – APEH-igény szerint, öt évre visszamenőleg képes tárolni minden pénzügyi adatot, kaptuk a tájékoztatást a megyei közlekedésfelügyeletről.

■ Csongrád megye mindig is élen járt a veradásban országosan. Most, amikor csökkenőben a veradási „kedv”, s megannyi tényező hátráltatja a veradómozgalmat, még mindig igen jó eredményekkel büszkélkedhet megyénk. Köszönhető ez a példás szervezőmunkának is. Ám nem utolsó sorban annak, hogy a megyei Vöröskereszt és a Veradó Állomás mindig figyelmes veradói-val, nem felejt el nekik köszönetet mondani. Így történt tegnap is, amikor azoknak a vállalatvezetőknek mondtak köszönetet és adtak át emléklapokat, akiknek intézményeiben tavaly növekedett a veradók száma az 1991-es évhez képest. A megyei Vöröskereszt és a Veradó Állomás ünnepségén a SZAB-székházban az alábbi intézmények és települések vezetői vehették át az emléklapokat:

Bölcsödék Igazgatósága, Büntető Végrehajtó Intézet,

■ Március 1-jétől

Módosul a KRESZ (2.)

A KRESZ-ben új fogalomként jelenik meg a mozgáskorlátozottak közlekedésére szolgáló gépi meghajtású kerekesszék, amely, ha sík úton onnerejéből 6 km/óra sebességgel nem képes haladni, akkor a mozgáskorlátozottak közlekedésére szolgáló, emberi erővel tolt vagy hajtott kerekesszékhez, továbbá a gyermekkoscihoz és talicskához hasonlóan, nem minősülnek járműnek. Az ilyen eszközökkel közlekedő személyek a gyalogosok kategóriájába sorolhatók.

A kerekesszékekkel közlekedő mozgáskorlátozottak részére is lehetővé kell tenni, hogy az úttesten közlekedhessenek, abban az esetben persze, ha a járdán vagy az úttest melletti területen valamely oknál fogva nem lehet közlekedni. Erre a körülményre viszont a gépjárművek vezetőinek a figyelmét is fel kell hívni, s ez indokolja az új szabály KRESZ-be való felvételét. Az úttesten való közlekedés általános szabálya, hogy a segédmotoros kerékpárt vagy kerékpártól, továbbá a kerekesszéktől közlekedő mozgáskorlátozott gyalogosok mindig az úttest menetirány szerinti jobb oldalán haladhatnak.

Lakott területen: 50 km/óra...

A KRESZ-ben történő módosítások közül nyilvánvalóan a lakott területeken személygépkocsival és motorkerékpárral való közlekedés-

ben az eddigi 60 km/óra sebesség 50km/óra-ra való korlátozása a legismertebb, annál inkább, mert a legtöbb közlekedőt érinti. Hogy mi indokolta csökkentést? Elsősorban a hazai közúti közlekedésbiztonság drámai helyzete, amelyet a közlekedési statisztikák is alátámasztanak. Az európai országok között az utolsó helyek egyikén vagyunk, s a fajlagos – járművagy lakosságára vetített – baleseti mutatóink kétszer-háromszor rosszabbak, mint az európai átlag. Ezt bizonyítja az az adat is, amely szerint Nagy-Britanniában a száz balesetes első halálos áldozatok száma 1, Németországban 2, Ausztriában 3, Magyarországon pedig 9!

A baleseti kockázat és a balesetek súlyosságának csökkentése érdekében – más országok tapasztalatait figyelembe véve – indokolt a személygépkocsikra is a megengedett sebesség lakott területen belüli 50 km/óra-ra történő csökkentése. Európában egyébként az EK országai-ban, illetve Norvégiában, Svédországban, Finnországban, Svájcban, Ausztriában is ennyi a legnagyobb megengedett sebesség. A sebességcsökkentés bevezetése előtt és az azt követően elvégzett vizsgálatok szerint a közúti balesetek száma 20-30-százalékkal, a személyi sérüléseké pedig ennél is jelentősebb mértékben csökkent.

■ Vita Szeged jövőjéről 17.

Ne szilícium-, galliumvölgyet!

A címben felvetett divatos kifejezéssel élve, igaza van Borvendég Bélának: „A kézenfekvő nyilván az volna, ha a park minde-nkelőtt a biotechnológia, a mezőgazdaság, illetve az élelmiszer-gazdaság fellendítését célozná. A régi termelési adottságai ezt sugallják.” (A szilíciumnál egy fokkal előbbre kellene lépünk, a galliumra.)

Borvendég nyitott vagy éppen nyíló kapukat döngtet – amelyek lehet, hogy időközben ugyan bezáródtak, de legalább résznyire ismét kitarukozhatnak –, és itt is figyelembe kell vennünk, hogy minden haladásnak időfüggése van. (Időközben, sajnos, a Szent-Györgyi Albert Kör is elsorvadt.)

Azt mondom, és az utóbbi tíz évben a szegedi napilapok hasábjain is csak ismétlem magam: „A gazdaságilag fejlett országok a '70-es évek második felétől – a világgazdasági helyzet ismert alakulása következtében – jelentős összegeket fordítanak a műszaki-gazdasági fejlődés területeire, így a biotechnológiára is. A biotechnológiai program nálunk 1983 óta ismert, amikor a nemzetközi élvonalhoz viszonyított lemaradásunk még nem volt számottevő. Ugyanakkor, abban az időben hagyományaink, kutatási-szellemi infrastruktúránk, alapanyag-bázisunk, egyéb adottságaink megfelelőek voltak.” (Biotechnológiai füzetek 1. Szeged, 1986., 3.).

Mindezek és más törekvések jegyében született meg Szegeden, 1985-ben a BITE-KOB (Biológiai Kutatást és Termelést Koordináló Bizottság) az egyetem, a főiskolák, az SZBK, a GKI, a SZAB, az MTESZ (és tagegyesületei) koordinálásában. Az elnöki teendőket a nemrégiben elhunyt állami-díjas akadémikus, Barabás Zoltán látta el, a titkárit Molnár József professzor. A munkát további 8 tag segítette. A szorosán vett szakmaibb munkára

7 munkabizottságot hívtunk létre. Számos nagy felvetés és gondolatör született, amelyek közül jó néhány a megvalósítás szintjére is lépett. (Ezekben a munkabizottságokban 85 szakember működött közre, akik igyekeztek segíteni a megyén túl is a biotechnológiai módszerek elméletben és gyakorlatban egyaránt, elterjesztését.)

A számok és a babilóniaiak már hat-ezer évvel időszámításunk előtt mikroorganizmusokkal erjesztették, és állították elő a sört. Nagyon régen ismerték a kenyér kovászos kelesztését. Ezekből az empirikus eljárásokból alakult ki századunkban az a modern műszaki-ipari tudomány, amely ma már antibiotikumokat, táplálkozásra alkalmas aminosav-keveréket állít elő. De biotechnológiai eljárásokkal lehet deríteni szennyvizet, ezek a módszerek segíthetnek az ércbitermelésben stb. Tehát a biotechnológia kimondottan gyakorlati rendeltetésű tudomány, amely egyaránt gyökerezik a biológiában, a kémiában, a fizikában, a műszaki tudományokban, tehát nagymértékben interdiszciplináris.

Annak idején valóban úgy láttuk, hogy e területen Szegednek van lépnivalója, és ezt bizonyítja a különböző szerzőktől megjelent cikksorozat, amelyek a regionális együttműködés tartalmait is igyekeztek feltárni (1985–1986). A vitacikkekben kutatók, vállalatok, gazdasági szakemberek fejtették ki, gyakran egymással is perlekedő véleményeiket. Egyben azonban mindegyik gondolat megegyezett, hogy a kutatást és a gyakorlatot egymáshoz közelebb kell hoznunk, és erre nagyon jó modell lehet a biotechnológia.

Ez a bizottság gondozta és jelentette meg a Biotechnológiai füzetek 1–7. kiadványát, mintegy ezer megjelenési oldalon, egy-két kicsinyke mozaikkal hozzájárulva

a magyar műszaki-tudományos haladás-hoz. Ugyanakkor több említésre méltó nagyrendezvényt, nemzetközi részvételét is tartottunk 1988–1990-ben.

Ezt a szöveget, hogy „tudományos park” ebben a bizottságban, Szegeden először Barabás akadémikus ejtette ki. Egyben felemlítette a magyar tudomány- és technikatörténetnek két jellemző alakját, Semmelweis, aki felfedezte az aszeptikus születést, de nem tudta korával elfogadtatni, beleőrült, és 46 éves korában meghalt. Az ellenpóluson Jedlik Ányos, aki miután felfedezte a dinamót, majd 10 év múlva elkezdte gyártani a német Siemens. Jedlik gratuláló táviratot küldött Siemensnek a megvalósításához. Jedlik élt 92 évet, éppen kétszer annyit, mint Semmelweis.

Akkor azt hittük, hogy a tudományos parkok a híd szerepét tölthetik be az elmélet és a gyakorlat között. A tudományos parkoktól azt vártuk, hogy középvállalatokként kapcsolódjanak az egyetemekhez és kutatóintézetekhez. Mindezek jegyében régiókban is létrejött néhány tudományos park, mint a Biotechnika Rt., a Makóklon – a hagyma merisztémakutatásra –, a Délmagyarországi Innovációs Park, a Szőlőfűrt (Domaszék), az Élelmiszeripari Főiskola, a GKI tudományos parkjai, mind-egyikük saját profilal. A szó igazi értelmében ezek csak nulladik közelítésben voltak (vannak) tudományos parkok. (Nem voltak ezek igazi szilikon-völgyi jelenségek). Ezeket a tudományos parkjainkat csak a közös regionális vagy megyei koncepció, illetve feladatcsoport foglalta egybe, amelyhez a szellemi, illetve az anyagi bázist az intézeti és vállalati belső erők koncentrációja jelenthette volna. Országosan ebben az időben tíz nagy tudományos park létesült, és a vezető szerep talán ma is Gödöllőé.

Ilyen és hasonló gondolatok taglalásakor ismét Széchenyit kell hívnunk: „Csak akkor várhatni sikert, ha az anyagi erőhöz, mellyel rendelkezünk, a szellemi erők szövetségét is megszervezzük...”

Bátyai Jenő